

ЛУГАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра екології та безпеки життєдіяльності

ЗАТВЕРДЖУЮ

В. о. директора навчально-наукового інституту біологічних і харчових технологій

 Катерина БЕРЕЗЕНКО
«31» вересня 2020 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

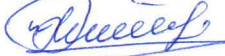
СТРАТЕГІЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

Спеціальність 101 Екологія
Освітня програма Екологія
Освітній рівень магістр
Навчально-науковий інститут біологічних і харчових технологій

Робоча програма навчальної дисципліни «Стратегія сталого розвитку» для здобувачів ступеня вищої освіти магістр, спеціальності 101 Екологія «31» серпня 2020 року – 8 с.

Розробники:

Чеченєва Тетяна Миколаївна, професор, доктор. біол. наук

Кирпичова Ірина Валентинівна, доцент, канд. біол. наук

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри екології та безпеки життєдіяльності

Протокол від «19» червня 2020 року № 07

В. о. завідувачки кафедри Ганна КОРОБКОВА
«19» червня 2020 р.

Схвалено науково-методичною комісією навчально-наукового інституту біологічних і харчових технологій

Протокол від «31» серпня 2020 р. № 08

Голова Наталія АФУКОВА
«31» серпня 2020 р. (підпис)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітній рівень	Статус навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів 3,0	Галузь знань: 10 Природничі науки	Обов'язкова	
Індивідуальне науково - дослідне завдання - не передбачено	Спеціальність: <u>101 Екологія</u>	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин - 90		1-й	1й
		Семестр	
		1-й	1-й
		Лекції	
		14 год.	4 год.
		Практичні, семінарські	
		16 год.	4 год.
		Лабораторні	
		год.	год.
		Самостійна робота	
		60 год.	82 - год.
		У тому числі:	
		Індивідуальні завдання: 0 год.	
		Форма підсумкового контролю: залік	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних - 2 самостійної роботи студента - 4	Освітній рівень: <u>магістр</u>		
Мова навчання: українська			

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

2.1. Курс “Стратегія сталого розвитку природокористування” має на меті формування базових знань і проблем взаємодії людини і навколишнього середовища, необхідних для прийняття управлінських рішень у подальшій професійній діяльності (незалежно від напрямку цієї діяльності) і відповідно до принципів сталого розвитку.

2.2. Основними завданнями вивчення дисципліни «Стратегія сталого розвитку природокористування» є вивчення сутності та основних понять і принципів стратегії сталого розвитку суспільства; поняття і біосфери як динамічної системи; основні відомості про глобальні екологічні проблеми людства — ресурси і розвиток, антропогенні впливи і та біосферу тощо. До завдань курсу належать також вивчення якісних і кількісних критеріїв стійкості екологічних і соціально-економічних і систем, зокрема, проблеми збалансованого розвитку природно-антропогенних комплексів і ситуаційне моделювання розвитку суспільства; економічні, соціально-політичні, екологічні та етичні проблеми розвитку суспільства; проблеми прийняття управлінських рішень в умовах антропогенного тиску, що постійно вростає.

2.3. Згідно з вимогами освітньої програми навчальна дисципліна спрямована на формування програмних компетентностей:

ЗК01. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК07. Здатність мотивувати людей та рухатись до спільної мети.

3. Результати навчання

ПР01. Знати та розуміти фундаментальні і прикладні аспекти наук про довкілля.

ПР02. Уміти використовувати концептуальні екологічні закономірності у професійній діяльності.

ПР03. Знати на рівні новітніх досягнень основні концепції природознавства, сталого розвитку і методології наукового пізнання.

ПР05. Демонструвати здатність до організації колективної діяльності та реалізації комплексних природоохоронних проєктів з урахуванням наявних ресурсів та часових обмежень.

ПР09. Знати принципи управління персоналом та ресурсами, основні підходи до прийняття рішень в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог.

4. Передумови для вивчення дисципліни

Вивчення дисциплін на попередніх курсах: «Екологічне інспектування» «Екологічний менеджмент і аудит», «Системний аналіз якості навколишнього середовища», «Методики визначення екологічного ризику», «Екологічне законодавство» «Управління проєктами».

5. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Сутність стратегії сталого розвитку

Концепція сталого розвитку: історичні аспекти, цілі, завдання, проблеми, напрями і принципи забезпечення сталого розвитку суспільства. Фактори ризику для стратегії сталого розвитку на глобальному, національному рівнях. Основні фактори, що розбалансовують соціально-економічні системи. Напрями і сфери розв'язання проблем стратегії сталого розвитку. Формування системи «Суспільство-Природа». Основні ознаки і складові сучасної біосферної кризи. Міжнародні документи щодо сталого розвитку.

Тема 2. Принципи забезпечення сталого розвитку

Головні передумови прогресивного розвитку соціально-економічних систем. Принципи суспільної організації в просторі або принципи "екологічної республіки". Принципи організації в часі або принципи "триєдності часів". Принципи забезпечення екологічної сталості або принципи "вічного колодязя". Принципи екологічних цілей, або від задоволення потреб – до формування сприятливих для життя комплексів. Принципи екологічної мотивації, що покликані додати системі рушійної сили, через імпульси саморозвитку.

Тема 3. Розвиток соціальних еколого-економічних систем

Правові та економічні засади реалізації державної політики щодо забезпечення сталого розвитку. Мета та засоби вибору регіональних пріоритетів розвитку регіонів. Стратегія і тактика реалізації екологічної політики. Соціальні, екологічні, економічні передумови сталості регіонів. Особливості забезпечення сталого розвитку під час переходу до інформаційного суспільства. Регіональні стратегії і пріоритети сталого розвитку та їх особливості.

Тема 4. Моніторинг переходу до сталого розвитку

Поняття про індикатори сталого розвитку. Основні принципи та критерії вибору індикаторів сталого розвитку. Основні економічні індикатори. Основні соціальні індикатори. Індикатори довкілля. Інтегральні (агреговані) індикатори сталого розвитку: індекс розвитку людського потенціалу або індекс якості життя, оцінювання матеріальних потоків (сировинні та інші, внутрішні та імпорتنі); споживання енергії або потужності на одиницю території; споживання чистої первинної продукції біоти суспільством на конкретній території тощо.

Тема 5. Розроблення місцевого плану дій з охорони довкілля

Механізми (адміністративний, економічний) реалізації стратегії сталого розвитку. Організаційно-економічні механізми управління природоохоронною діяльністю та природокористуванням. Розробка програм та заходів розв'язання соціальних, екологічних та економічних проблем розвитку. Призначення місцевого плану дій з охорони довкілля, його мета, завдання і етапи розроблення.

Тема 6. Альтернативні стратегії розвитку людства

Поняття ноосфери і подальші шляхи розвитку людства (ноосферогенез). Спроби створення штучної біосфери. Теорія біотичної регуляції та стабілізації навколишнього середовища. Екологізація виробництва. Симбіотичний шлях розвитку. Екологічний розвиток. Концепція коеволуції М.М. Мойсеева. Теорія енергії прогресу М. Руденка і С. Подолинського. "Екосоціальна ринкова економіка" як європейська модель сталого розвитку суспільства.

Тема 7. Екологічна етика і освіта для сталого розвитку

Роль екологічної етики, освіти та виховання у формуванні екологічної парадигми суспільства, екологізації свідомості і розробці механізмів реалізації стратегії сталого розвитку. Особливості формування концепції екологічної освіти. Принципи освіти для сталого розвитку. Впровадження стратегії сталого розвитку у сферу освіти.

6. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин									
	денна форма					заочна форма				
	усього	у тому числі				усього	у тому числі			
		л	п	лаб	с.р.		л	п	лаб	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
ТЕМА 1. Сутність стратегії сталого розвитку.	12	2	2	-	8	12	0,5	0,5	-	11
ТЕМА 2. Принципи забезпечення сталого розвитку.	13	2	4	-	7	13	0,5	0,5	-	12
ТЕМА 3. Розвиток соціальних еколого-економічних систем.	13	2	6	-	5	13		0,5	-	12,5
ТЕМА 4. Моніторинг переходу до сталого розвитку.	13	2	-	-	11	13	0,5	-	-	12,5
ТЕМА 5. Розроблення місцевого плану дій з охорони довкілля.	13	2	4	-	7	13	0,5	0,5	-	12
ТЕМА 6. Альтернативні стратегії розвитку людства.	13	2	-	-	11	13	-	-	-	13
ТЕМА 7. Екологічна етика і освіта для сталого розвитку.	13	2	-	-	11	13	-	-	-	13
Усього годин	90	14	16	-	60	90	4	4	-	82

7. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна ФН	Заочна ФН
1	Принципи функціонування систем	2	
2	Основні етапи розробки стратегій сталого розвитку	2	2
3	Оцінка природно-ресурсного та виробничого потенціалу регіону в контексті сталого розвитку	2	
4	Аналіз та оцінка економічного стану регіону в контексті сталого розвитку	2	
5	Аналіз та оцінка екологічного стану регіону в контексті сталого розвитку	2	2
6	Аналіз та оцінка соціального стану регіону в контексті сталого розвитку	2	
7	Приведення базових показників соціальної, економічної та екологічної підсистем до нормованого виду	2	
8	Розрахунок індексу соціо-економіко-екологічного розвитку території регіонів	2	

8. Теми лабораторних занять

Не передбачено навчальним планом

9. Індивідуальні завдання

Не передбачено навчальним планом

10. Критерії оцінювання результатів навчання

Оцінювання знань студентів здійснюється відповідно до Типового положення про організацію та проведення поточного і семестрового контролю результатів навчання студентів Луганського національного аграрного університету (посилання на сайті ЛНАУ - https://lnau.in.ua/DOCS/NormDocs/Pologennya_pro_provedennya_kontrolya.pdf).

11. Форми поточного та підсумкового контролю і засоби діагностики результатів навчання

11.1. Поточний контроль проводиться у вигляді опитування.

11.2. Підсумковий контроль проводиться у вигляді заліку.

11.4. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточний контроль								Семестровий контроль	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8		
7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	40	100

T1, T2 ... T8 – теми практичного заняття.

12. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

Ноутбук Dell Inspiron 3593 - 1 шт.,

Програмне забезпечення Windows 10, Office 365)

Проектор Acer X1123NP (2020 р.) 1 шт.

Екран (мобільний, 90") (2020 р.) 1 шт.

13. Рекомендовані джерела інформації

13.1. Навчальна та інша література

1) Боголюбов В.М. та ін.. Стратегія сталого розвитку: Підручник \ [Боголюбов В.М., Клименко М.О., Мельник Л.Г., Прилипко В.А., Клименко Л.В.]. За ред. В.М.Боголюбова. – Херсон: Олді-плюс, 2012 – 446 с.

2) Практикум з розробки стратегій місцевого сталого розвитку: навчальний посібник [М.О. Клименко, В.М. Боголюбов, Л.В. Клименко, О.А. Брежицька] \ За ред.. М.О. Клименка і В.М. Боголюбова. – Херсон: Олді-плюс, 2013. – 230 с.

3) Розвитологія: підручник. \ М.О. Клименко, З.В. Герасимчук, О.М. Клименко, Л.В. Клименко. – Херсон: Олді-плюс, 2015. – 280 с.

13.2. Електронні ресурси

<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/5/2015> - Про Стратегію сталого розвитку "Україна - 2020";

<https://menr.gov.ua/> - офіційний веб-сайт Міністерства екології та природних ресурсів України;

http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_455 - Декларація Ріо-де-Жанейро з навколишнього середовища і розвитку